

Položaj delavcev v Sloveniji: na boljše ali na slabše?

**Izjava za javnost ob zaključku seminarja v Celju,
1.12.2007**

Socialna akademija, Združenje delavcev N.Si, Družinska pobuda, Združenje krščanskih poslovnežev Slovenije ter Slovenska Karitas so v Celju v soboto, 1.12.2007 pripravili seminar z naslovom Položaj delavcev v Sloveniji: na boljše ali na slabše? V nadaljevanju predstavljamo zaključke seminarja:

Spremembe in dopolnitve Zakona o delovnih razmerjih

Slovenija je po številnih analizah ena izmed držav z zelo togim trgom dela. Med tem ko delodajalci opozarjajo, da so zaradi premalo fleksibilnih možnosti zaposlovanja v slabšem konkurenčnem položaju na trgu, delavci opozarjajo na nevarnost zmanjšanja ravni socialne države v primeru, da bi se njihova zaščita in osnovne pravice, ki jih omogoča Zakon o delovnih razmerjih, zmanjšale. **S spremembami zakona se zagotavlja podlago za bolj fleksibilno zaposlovanje in večjo učinkovitost, hkrati pa se ohranja ustrezno zaščito zaposlenih.** Prisotni so opozorili tudi na prepad med delovnopravno ureditvijo in njenim uresničevanjem v praksi. Obenem so izrazili pričakovanje po uveljavitvi enakih standardov glede delovnopravnega varstva v gospodarstvu in javnem sektorju.

Starši in trg dela

Največji težavi staršev, še posebej mater, sta njihova slaba konkurenčnost na trgu dela in težave pri usklajevanju poklicnega in družinskega življenja. Za zaposleno žensko v RS danes odločitev za otroka v povprečju pomeni izredno veliko stopnjo tveganja za izgubo zaposlitve ali vsaj velike težave na delovnem mestu. Starši zato pričakujemo zakonske rešitve, ki bi učinkovito spodbujale delodajalce k zaposlovanju staršev, še posebej staršev po vrnitvi z daljšega starševskega dopusta in spodbude za zaposlovanje staršev majhnih otrok s skrajšanim delovnim časom. **Nekaj konkretnih predlogov:**

- Spodbude delodajalcem za zaposlovanje staršev po končanem starševskem dopustu in za zaposlovanje staršev s skrajšanim delovnim časom.
- Potrebno bo ugotoviti, da so starši, še posebej mlade matere kategorija težje zaposljivih ljudi in v politiko zaposlovanja vpeljati ustrezne ukrepe za reševanje tega problema. Razmisliti morda celo o »kvotnem« sistem, ki že velja za zaposlovanje invalidov.
- Izvedba različnih projektov za spodbudo in promocijo starševstvu naklonjenega obnašanja delodajalcev.
- Zaradi izboljšanja konkurenčnosti staršev na trgu dela mora država delodajalcem odvzeti del bremen in rizikov, ki jih prinaša starševstvo (npr. obvezno zdravstveno zavarovanje krije vsa nadomestila zaradi bolniškega staleža v času nosečnosti).

Mladi in trg dela

Različne analize ugotavljajo, da mladi na trg dela v Sloveniji vstopajo pozno in s premalo praktičnimi izkušnjami. Ta pojav, ki je za Slovenijo med več evropskimi državami še posebej značilen, je posledica več dejavnikov, med katerimi omenjamo sistem študija

in študentskega dela, povezavo s stanovanjsko problematiko ter nepriznavanje neformalnega izobraževanja.

Nekateri ukrepi na področju mladine so v zadnjih letih bili izvedeni, vendar ti med seboj niso koordinirani in so zato manj učinkoviti. **Izrazili smo potrebo po medsektorsko usklajeni mladinski politiki, ki bi obsegala tako preventivo (ukrepe v času izobraževanja) kot kurativo (ukrepe v času brezposelnosti).** Slovenija predvsem premalo sredstev namenja preventivi, med njenimi cilji pa poudarjamo pridobivanje in priznavanje neformalno pridobljenih znanj ter zgodnje načrtovanje poklicne poti mladih.

Finančna participacija in lastništvo zaposlenih

Zavzemamo se za ustrezno zakonsko ureditev finančne participacije in lastništva zaposlenih in sicer zaradi pozitivnih posledic za posameznike, podjetja in gospodarstva v celoti. Finančno participacijo moramo obravnavati v najširšem smislu. Podpiramo uveljavljanje smernic Evropske komisije, na podlagi katerih **bodo programi lastništva zaposlenih: prostovoljni; nediskriminatorni; jasni; redni; s čim manjšim tveganjem za zaposlene; dodatek in ne nadomestilo plač; in upoštevali mobilnost zaposlenih.** Finančna participacija zaposlenih ima naslednje prednosti:

- Finančna participacija kot motivacija zaposlenih za večanje uspešnosti podjetja.
- Finančna participacija kot oblika spodbujanja vlaganja v razvoj podjetništva.

Celje, 1. december 2007

Socialna akademija
Združenje delavcev N.Si
Družinska pobuda
Združenje krščanskih poslovnežev Slovenije
Slovenska Karitas